

Praatje bij een plaatje

VAN BINNEN NAAR BUITEN

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT I.S.M. NOC*NSF)

In deze rubriek belichten we steeds een ander thema uit het sportverenigingsleven in Nederland. Dit gebeurt op basis van de cijfers uit de SportAanbiedersMonitor (voorheen Verenigingsmonitor). Sinds 2000 beschikken we over gegevens van een representatief panel van sportverenigingen, zodat we de ontwikkelingen van de sportclubs in ons land kunnen volgen. Deze keer staat de oriëntatie van de sportvereniging centraal.

Sportverenigingen zijn van oudsher actief in het organiseren van een aanbod van sportactiviteiten in alle takken van sport. Dit aanbod is primair gericht op trainingen, wedstrijden, competities en toernooien. Maar sportverenigingen worden niet meer alleen aangesproken op hun primaire functie van sportaanbieder, maar ze worden ook steeds nadrukkelijker gevraagd om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van landelijk en lokaal beleid en de realisatie van sportieve en maatschappelijke ambities. Denk bijvoorbeeld momenteel aan de landelijke beleidsprogramma's Sport Bewegen in de Buurt, Samen naar een Veiliger Sportklimaat, de mogelijkheden in het kader van de Sportimpuls en de decentralisaties (zorg, welzijn en werk) waarin een rol voor de sportvereniging is weggelegd. Een deel van de verenigingen is in staat een 'breder' sportaanbod aan te bieden; een sportaanbod dat beter aansluit bij het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke ambities. Langzaam zien we dat meer verenigingen verschuiven van een meer interne oriëntatie (gericht op het sportaanbod voor leden) naar een meer extern oriëntatie (verbreding van het (sport)aanbod/activiteiten voor leden en niet-leden en samenwerking met niet-sportorganisaties)(zie figuur 1). In 2014 kon een kwart van de verenigingen worden beschouwd als een club met een 'breder' sportaanbod en een oriëntatie die verder

gaat dan de kerntaak van de sportvereniging. In 2008 was dat 17 procent van de clubs.

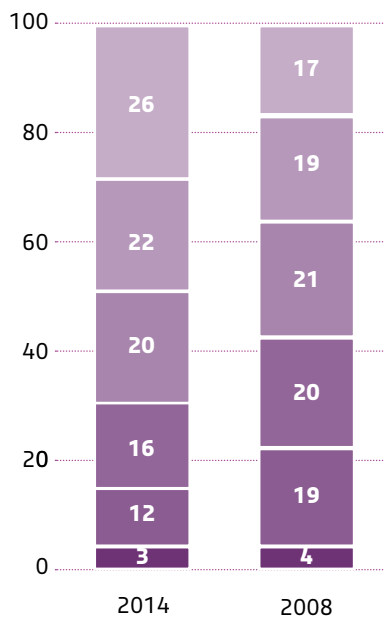
Wat is er dan zoal veranderd in de activiteiten in de afgelopen jaren bij verenigingen dat zorgt voor een verbreding van het (sport)aanbod en een meer externe oriëntatie bij verenigingen? Steeds meer verenigingen zijn gaan samenwerken met andere organisaties. In 2008 werkte 79 procent van de verenigingen samen met andere organisaties. In 2014 is dat percentage gestegen tot negentig procent. De gemeente en andere sportverenigingen blijven belangrijke organisaties voor sportverenigingen om mee samen te werken. Maar naast deze meer traditionele, reguliere samenwerkingspartners zien we een toename in samenwerking met partijen die niet direct verbonden zijn met de kerntaak van de sportvereniging. Zo zijn meer verenigingen gaan samenwerken met (basis-)scholen, buurt- en welzijnsorganisaties, organisaties voor buitenschoolse opvang en bedrijven (figuur 2). Daarbij werken verenigingen werken ook meer samen met lokale organisaties dan met landelijke organisaties zoals de sportbond. Meer verenigingen zijn actief met het introduceren van nieuwe (sport)activiteiten (figuur 3). In 2008 was 57 procent actief bezig met nieuw (sport)aanbod en in 2014 is dat gestegen tot 69 procent van de ver-

enigingen. Veelal zijn de verenigingen hierbij nog gericht op de eigen leden. Maar ze richten zich ook met sport- en spelactiviteiten op nieuwe/potentiële leden en specifieke doelgroepen zoals mensen met een beperking, 55+-ers.

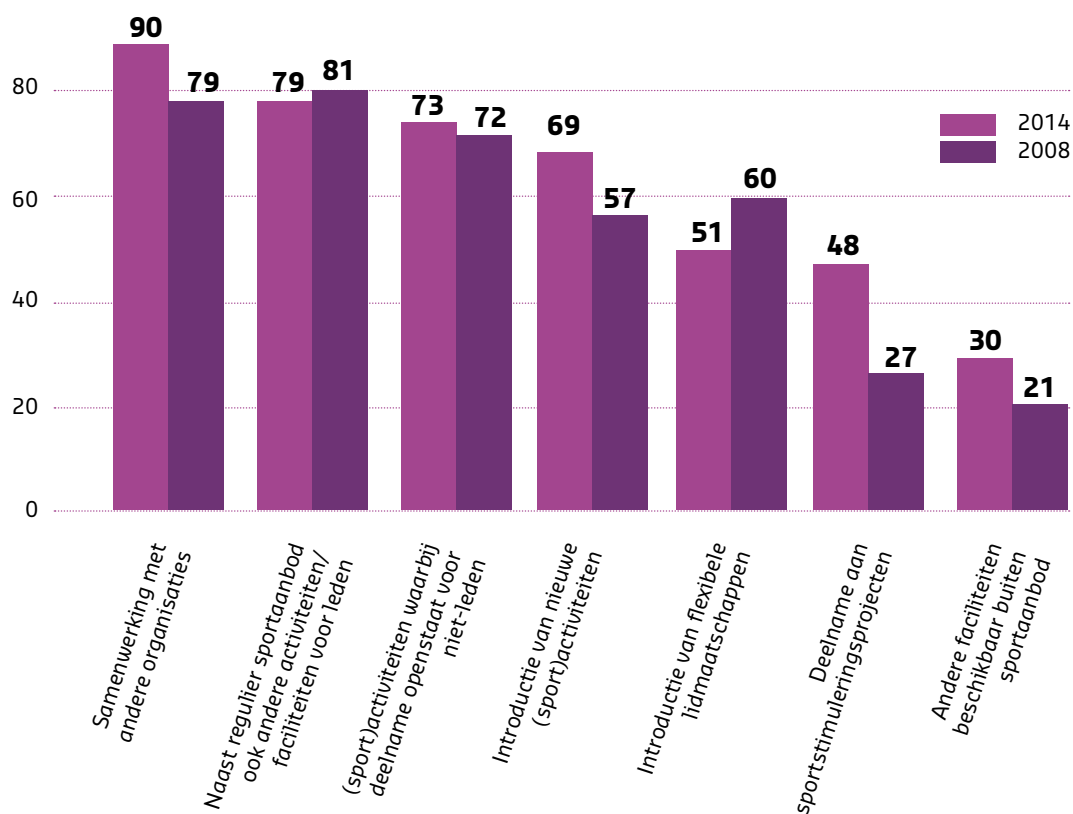
Steeds meer verenigingen nemen deel aan sportstimuleringsprojecten georganiseerd door de gemeente of andere organisaties. In 2014 was de helft van de sportverenigingen betrokken bij sportstimuleringsprojecten, terwijl dit in 2008 nog een kwart van de verenigingen was. Het lijkt erop dat de vele landelijk en lokale initiatieven de verenigingen steeds meer bereiken en verenigingen de meerwaarde van dergelijke projecten ervaren.

De verwachting is dat de verschuiving van binnen naar buiten, van intern naar een meer externe oriëntatie bij verenigingen nog wat verder door zal zetten de komende jaren juist door de inzet van buurtsportcoaches, de uitvoering van de sportimpuls aanvragen en het verder uitrollen van het concept van de "Open club". Zo ontstaat een brede scharkering van sportverenigingen die ieder hun bijdrage leveren aan sportparticipatie en hun functie hebben in de maatschappij. Daarbij blijft de aandacht voor de interne organisatie van belang want succesvol naar buiten treden hangt samen met wat er binnen een vereniging gebeurt.

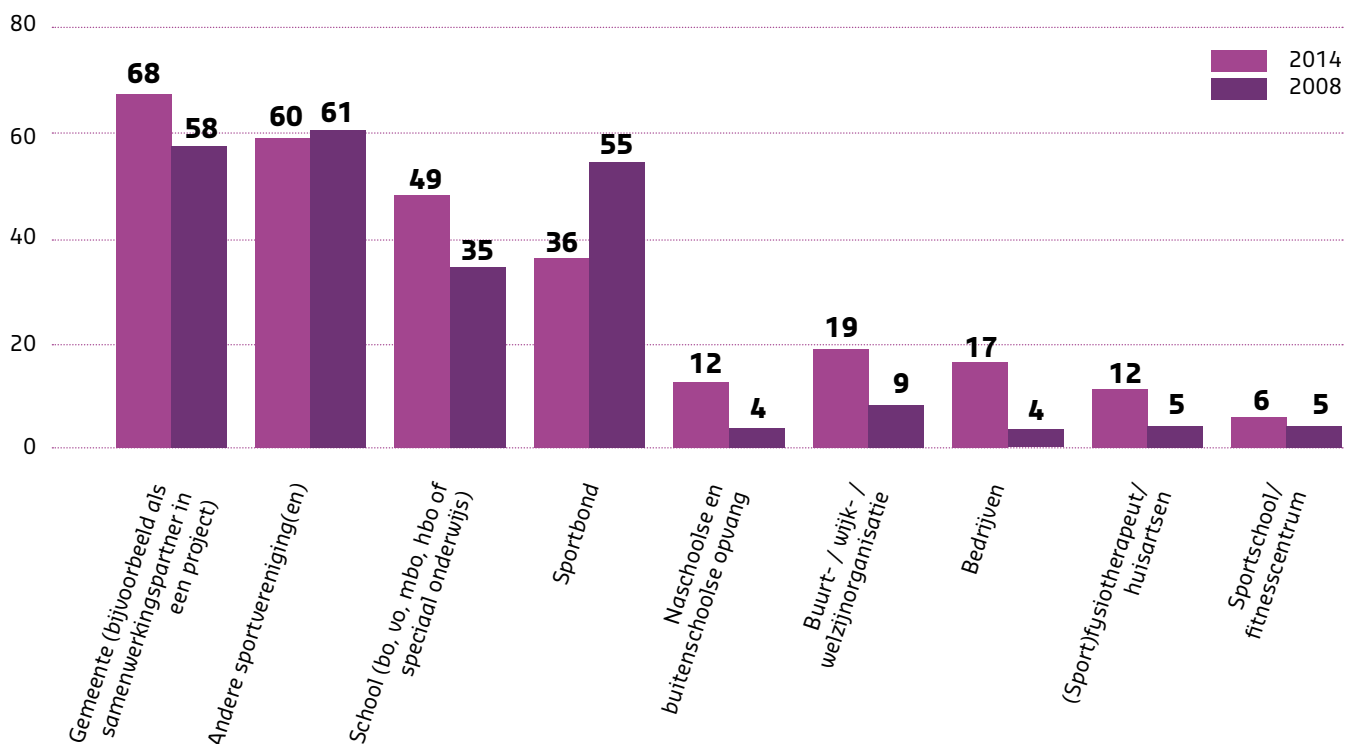
Figuur 1 Veranderende oriëntatie sportverenigingen (% verenigingen)

Figuur 2 Samenwerkingspartners sportverenigingen (% verenigingen)

Figuur 3 Veranderende activiteiten in sportverenigingen (% verenigingen)

BRON: NOC*NSF/MULIER INSTITUUT; VERENIGINGSMONITOR 2008 EN 2014